

Владний бункер. Як Зеленський керує країною за часів війни

Роман Кравець, Роман Романюк — Четвер, 7 квітня 2022

<https://www.pravda.com.ua/articles/2022/04/7/7337694/>

Головною проблемою України часів незалежності завжди був пошук балансу влади і бажання котроїсь із її гілок захопити більше повноважень.

Окрім бажання керувати всім одразу, здобуття більшої влади автоматично давало більші корупційні можливості. Тому так вабили владну верхівку перекроювання Конституції, переписування законів і створення сили силенної непотрібних структур.

Час президента Володимира Зеленського став новим викликом для системи влади в Україні.

Ті, хто отримали формальну владу, мало чим керували насправді. Водночас ті, хто тримав у руках якісь реальні активи – чи то завод, чи

область, – не знали, на кого "вгорі" орієнтуватись і чи взагалі озирання на Київ ще є необхідною умовою політичного виживання.

Втрата керованості держави, сповзання в удільне князювання на тлі олігархічних усобиць були чи не головним викликом для президента Зеленського на початку 2022-го року.

Неможливість центру керувати регіонами була очевидно однією зі ставок Росії, коли вона складала свої плани бліцкригу в Україні.

Але коли російські "освободительные" ракети почали падати на наші мирні міста, Україна замість того, щоб розпастись, зробила щось взагалі протилежне – вона відбулась.

Владний механізм, звиклий за останні 30 років єдино до фінансової мотивації у своїй роботі, після 24-го лютого нарешті досягнув свій екзистенційний сенс – бути опорою для людей, бути захистом для загрожених і допомогою у біді.

Не останню роль у цьому зіграв приклад президента Зеленського, який у критичний момент спромігся на [справжнє лідерство](#).

"Українська правда" вирішила розібратись, як працює президент Зеленський і як виглядає система влади у ці перші 40 днів війни.

Глибока оборона: весь світ у бункері Зеленського

Рішення президента [не залишати Київ](#), яким так гордяться у його команді, цікаве у двох аспектах.

По-перше, маючи на руках без перебільшення апокаліптичні [дані західних розвідок](#), Зеленський вирішив довіритись розрахункам власних спецслужб і армії, які казали, що Росія не зможе взяти столицю.

По-друге, маючи пропозицію безпечного укриття в котрійсь із західних столиць, президент поклався на власну систему безпеки і

створив свою ставку у київському секретному бункері.

Цей секретний об'єкт залишився в Україні ще з часів СРСР і розрахований на виживання в умовах тотальної ядерної війни. Про такі місця люди, які там бували, при здоровому глузді не розповідають. Тому, наперед перепрошуючи, процитуємо тут Миколу *Азарова*.

"Якщо мова про бункер на території адміністрації президента, то це абсолютно захищений, підготовлений ще в радянські часи бункер для роботи вищого політичного і військового керівництва держави в умовах атомного нападу. Пряме влучання ядерного боєприпасу не завдасть жодної шкоди людям в бункері", – розповів після початку війни російським пропагандистам Азаров.

Очевидно, що такий вибір місця роботи президента більш ніж логічний. Держава утримувала всю цю інфраструктуру роками саме для таких часів. А тим, хто захоче критикувати Зеленського за те, що він не сидить у себе в кабінеті, варто подивитись на нинішній стан офісу, скажімо, миколаївського [глави ОВА Віталія Кіма](#) чи на завалини [Харківської ОДА](#).

Розбомблена Миколаївська ОДА

фото: ДСНС

Зеленський та його команда користуються приміщеннями Офісу для зустрічей, інтерв'ю, брифінгів, деяких нарад. Однак, за даними УП, основна робота відбувається саме у захищених приміщеннях бункера.

Зе!команда для війни

Разом із президентом працює невеликий постійний пул, який і є кістяком його команди.

"Дам вам підказку: придивіться, хто був з [президентом у Бучі](#) після її звільнення, плюс-мінус ті ж люди перебувають з ним зараз найчастіше. Це **Єрмак**, Кирило **Тимошенко**, **Кубраков**. А десь поруч – "блогери", як ми їх називаємо, типу Арестовича і Лещенка, які в комунікації з Подоляком", – розповідає УП один із впливових членів Зе!команди.

Загалом Зеленський сконцентрований на вирішенні проблем на двох основних напрямках: міжнародний і оборонний.

Власне, лише з початком війни президент зрозумів досягну зону своєї відповідальності. Символічно, що вона точно збіглася з описаною в Конституції – зовнішня політика та оборона.

Як зізнаються в оточенні Зеленського, на все інше банально бракує часу. Крім, хіба що, економіки.

Отож, не дивно, що навколо Зеленського зараз постійно обертаються три групи чиновників: дипломати, військові й економісти.

Дипломатичний напрямок закривають **Андрій Єрмак**, який комунікує з Білим домом, глава МЗС **Дмитро Кулеба**, якому випала роль вести переговори з усім світом, та заступник глави ОПУ **Андрій Сибіга**, головні функції якого – підготовка для президента і його спічрайтерів так званої "дипломатичної рамки" перед усіма найважливішими переговорами.

Володимир Зеленський під час візиту в Бучі

Як один з ключових переговорників з Росією "в бункері" часто буває глава фракції "Слуга народу" [Давид Арахамія](#).

Хоча **найбільшу дипломатичну роботу веде власне сам президент Зеленський**. Як розповів в [інтерв'ю УП Єрмак](#), **за день у президента буває по 10 раундів переговорів** на найвищому рівні. А ще – **щоденні виступи** перед [парламентами](#) країн світу, [НАТО](#), [ЄС](#) чи й узагалі [Grammy](#).

"Це забирає у Зеленського реально дуже багато часу і зусиль, тому що кожна розмова з лідером чи зустріч триває мінімум 30 хвилин. До кожної зустрічі треба підготуватися, це теж біля години забирає. І так щодня по 10 разів", – розповідає УП співрозмовник в оточенні президента.

Військовий блок для Зеленського представляють міністр оборони [Олексій Резніков](#), секретар РНБО [Олексій Данілов](#), головнокомандувач ЗСУ **Валерій Залужний** та інші військові командири, чиїх імен зі зрозумілих мотивів в Офісі воліють не афішувати.

В **економічне крило** команди президента входить насамперед прем'єр [Денис Шмигаль](#), який відповідає за координацію та стабілізацію економіки.

Генерацією ж нових економічних ідей передовсім займається група міністерки економіки **Юлії Свириденко** та профільного заступника глави ОПУ **Ростислава Шурми**.

Крім них важливу економічну та гуманітарну роботу виконує спайка **Тимошенко-Кубраков**. На них зав'язано так багато процесів, що їх двох жартома називають "тіньовим прем'єром". У перші кілька днів війни Тимошенка у Києві не було, але згодом він повернувся і поступово набирає обертів, в тому числі медійно. Наприклад, через брак публічності напросився поїхати на переговори в Стамбул у

складі української делегації.

"На ньому залишилася регіоналка. Йому навіть вдалося примирити мерів і голів ОДА. Наприклад, нас мер Чернігова в прямому ефірі ледь не посилав, а Тимошенко брав слухавку і все одно продовжував з ним говорити, шукати якісь рішення. Плюс він постійно стежить, де і якого керівника громади вкрали, як когось обміняти, вирішує питання, як таємно кудись завезти ліки і так далі", – пояснюють УП в оточенні президента.

Кубраков відповідає за логістику доставки допомоги та за оперативне відновлення інфраструктури, де це критично потрібно.

Час від часу на Банкову приходить і спікер Ради Руслан Стефанчук, аби звірити із Зеленським та Офісом порядок денний: вислухати потреби ОПУ й показати, над чим збирається працювати Рада. Це потрібно для того, щоб потім Зеленський не ветував парламентські ініціативи.

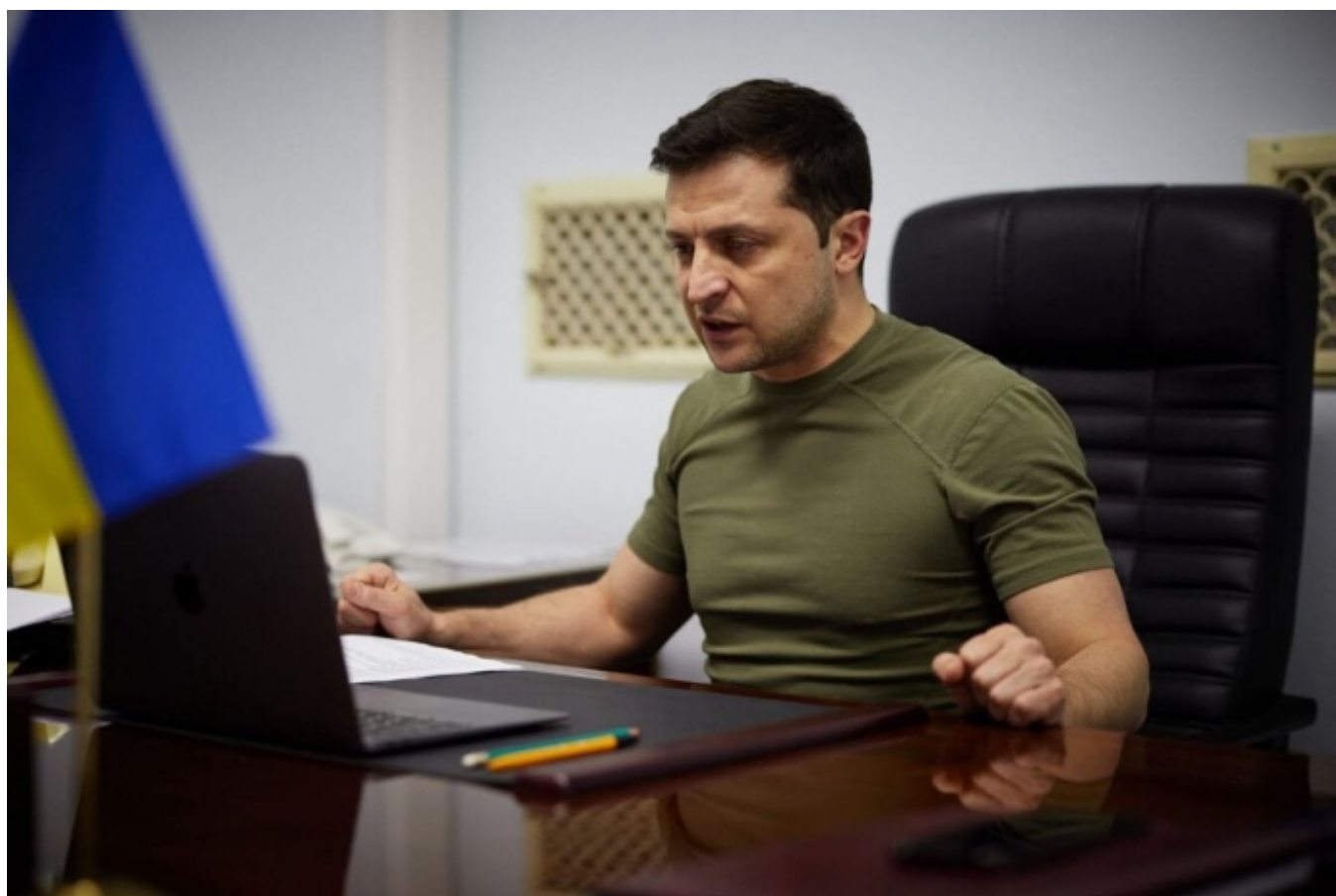
Влада на дистанційному керуванні

Однак загалом слід визнати: і прем'єр Шмигаль, і спікер Стефанчук, може, вперше за весь час роботи відпущені у майже вільне плавання. **Президенту і його Офісу через вал дипломатично-воєнної роботи бракує сил і часу контролювати ще й інші гілки влади.**

У перші дні війни двічі на день президент проводив через спецзв'язок великі селекторні наради. У них брали участь: головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний, голова ОПУ Єрмак, його заступники Тимошенко та Шурма, прем'єр-міністр Шмигаль, перша віцепрем'єр Свириденко, міністр оборони Резніков, міністр інфраструктури Кубраков, міністр розвитку громад Олексій Чернишов, міністр цифрової трансформації Михайло Федоров, глава МВС Денис Монастирський, міністр закордонних справ Кулеба та секретар РНБО Олексій Данілов.

Більшість людей включались на ці наради з різних місць і міст. По-перше, частина міністрів, заступників голови ОПУ та інших високих чиновників у перші дні війни евакуювались із Києва.

По-друге, як пояснював в ефірі телемарафону Данілов, за протоколами безпеки, під час війни усім керівникам держави заборонено збиратись в одному місці разом. У випадку точного удару ворога країна ризикує лишитись без політичного керівництва.

Тому военні наради Зеленського – не всі офлайн. А таких, як кажуть на Банковій, "ситуативок" дуже багато – **Зеленський міцно тримає руку на пульсі подій на фронтах.**

"Він на контакті з Генштабом, із Залужним, із Резніковим – це й окремі розмови, і "ситуативки". Але війну не можна запланувати – все за потреби й у режимі реального часу", – пояснює один із співрозмовників УП.

Після перемоги України у битві за Київ членам уряду та іншим топам дали команду повертатися до столиці.

Тож Кабмін останні дні проводив засідання в офлайн.

"Скажу відверто, у перші дні в Кабміні був хаос, міністрів порозкидали трохи по країні, і якимось воно не дуже системно все працювало у них. Але Шмигаль зібрався і навів лад, налаштував роботу – зараз все абсолютно нормально працює", – розповідає джерело на Банковій.

У Верховної Ради інша проблема. Складно зібрати усіх понад 400 депутатів в одному місці за часів війни. Особливо, якщо це місце в Києві.

Керівництво Ради зараз сконцентроване одночасно на міжнародних комунікаціях по парламентській лінії та на утриманні єдності всередині, щоб могли швидко приймати закони.

Як дізналась УП, перед засіданнями Ради відбувається підготовка по відеозв'язку. Кожна фракція надає на ці зустрічі свого представника, там відбуваються консультації, сварки, погодження та інша парламентська рутинна. Загалом одне засідання готується 15-20 годин по відеозв'язку.

На розгляд Ради виносять повністю погоджені наперед з усіма фракціями закони.

Засідання, до речі, проводять таємно, не афішуючи. І поки депутати не залишать приміщення Ради, їх просять не розповідати про прийняті закони тощо онлайн – щоб росіяни не мали спокуси вдарити ракетою у повну депутатів сесійну залу.

За даними УП, у Раді вже кілька днів обговорюють можливість повернутися до більш звичного робочого процесу найближчими тижнями. Зокрема, про потребу повертатися до столиці членів фракції "Слуга народу" мають повідомити вже 7-го квітня.

"Президент весь час був тут, Кабмін майже весь вже повернувся, тому треба повертати депутатів на постійну роботу до Києва. Рада

буде повертатися до більш звичної форми роботи", – ділиться з УП впливовий член команди президента.

У перші дні війни у розмовах з УП представники влади були досить розгубленими, часом навіть наляканими. Зрештою, як і всі.

За останні тижні в цих розмовах поменшало довгих пауз і важких зітхань від побаченого й усвідомленого.

Загалом у телефоні час від часу вже проскакують жорсткі жарти. І більшає бажання перемогти.

Перший шок минув. Влада поступово повертається до звичної форми роботи – те, що називається "в офлайн".

Важливо, щоб разом з ними в офлайн не повернулися старі інтриги, політичні усобиці та бажання під ширмою війни задовольнити свої давні "шкурняки" та амбіції.

Роман Кравець, Роман Романюк, УП